

Bogumiła Błaszowska
/Gdańsk/

PRÓBA ZASTOSOWANIA ZDJĘCIA NAZIEMNEGO DO BADAŃ DYNAMIKI RZEŻBY

W roku 1974 w Instytucie Geografii Uniwersytetu Gdańskiego podjęto próbę obserwacji dynamiki rzeźby form antropogenicznych przy zastosowaniu metody zdjęcia naziemnego.

Badaniami objęte zostały dwie odkrywki będące pozostałością po eksploatacji kruszywa. Znajdują się one na obszarze wzgórz morenowych Pojezierza Kaszubskiego w Rumi. Budują je utwory czwartorzędowe, pochodzące ze stadiażu pomorskiego zlodowacenia bałtyckiego, reprezentowane przez płaski i żwir.

Celem opracowania będzie uchwycenie głównych procesów modelujących stok oraz dokonywanie ilościowej oceny szybkości rozwoju tej formy.

Pierwszym etapem pracy było wykonanie geodezyjnej osnowy wysokościowej. Stanowią ją punkty kontrolne stałe dla wszystkich zdjęć, pozwalające na ich kolejne porównywanie. Następnie wykonano zdjęcia stereofotogrametryczne z bazy liniowej oddalonej od podnóża stoku o około 80 m. Zdjęcie wykonano kamerą UMK 10/1318, stosując przypadek zdjęć normalnych opracowanych później na autografie TOPOGART w skali 1:100. Otrzymano plan warstwiczny w cięciu poziomicowym co 1 m. Szczególną uwagę przy wykonaniu rysunku zwrócono na mikroformy rzeźby np.: żłobki erozyjne, stożki usypiskowe itp. Wyznaczono także zasięg roślinności i wyrysowano skarpy. Na podstawie zdjęcia wykreślono cztery profile przez najbardziej stromą ścianę odkrywki i stożek usypiskowy.

Sytuację z sierpnia 1974 przyjęto za stan pierwotny będący podstawą do obliczeń i dalszej analizy.

Porównywanie profilów i rysunków poziomicowych pozwoli na obliczenie zmian wysokości poszczególnych punktów stoku. Dokładne dane ilościowe otrzymane w ten sposób będą podstawą do wyznaczenia objętości materiału przemieszczonego na stoku i wyznaczenia obszarów denudacji i akumulacji.

Dokładna analiza zmian wysokościowych poszczególnych punktów, zmian objętościowych i powierzchniowych oraz charakterystyka zarysów badanej formy da możliwość dokonania precyzyjnej oceny ilościowej kierunków i szybkości rozwoju stoku takiej formy antropogenicznej. Zaletą tej metody powinna być możliwość powierzchniowego określenia intensywności procesów modelujących stok w odróżnieniu od metod charakteryzujących te procesy punktowo lub przekrojowo.

THE "GDAŃSK" PHOTOINTERPRETATIVE EXPLORATORY AREA

In Poland, several areas characteristic of the individual regions have been singled out. Aerial photographs of these areas, made in various scales and on various light-sensitive materials, are used for research and for the training of geography students. The above studies provide preliminary descriptions of the following features of the "Gdańsk" exploratory area: hydrographical, geomorphological and of landscape. The paper also discusses the representativeness of this area for the Casubian Lake District region.